

NAROČNINA ZA JVGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60/ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO/OGLASI PO
CENIKV/POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORTJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPISI SE NE VRAČAJO
/ANONIMNI DOPISI SE NE
PRIOBČVATEJO/POŠTINA PLAČANA
V GOTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

Ob deveti obletnici.

Deveto leto poteka, odkar je propadla stara Avstrija. Dan 28. oktobra so sprejeli Čehi za svoj narodni praznik, ker je ta dan začetek njihove nove države. Tudi mi smo se iz početka spominjali tega dneva svobode, ker pa so ga različni avtonomisti izrabljali v proslavo »svojega osamosvojenja«, smo šli preko nje in smo na dan 1. decembra slavili svoje narodno ujedinjenje. **Se so med nami ljudje, ki mislijo, da se ustvarjajo države z govori, manifestacijami, proglašitvami.** Ni še dolgo tega, kar je neki naš »narodni poslanec« na Dolenjskem v družbi Marijinih devic proslavil ta dan kot »obletnico slovenske osamosvojitve«. Najbrže se ni utegnil preštudirati naše zgodovine in ni dvoma, da so mu razne device verjele vse, kar jim je povedal o tem, kako si je slovenski narod sam priboril svojo svobodo. Sedaj ko so radikali privezali našo samoslovensko SLS s krepkimi verigami v svoj zavozni voz, ni nevarnosti, da bi se taki slučajji ponavljali, vendar pa ni izključeno, da se na raznih sestankih in predavanjih podaja še napačne nazore o dogodkih, ki so vodili do našega osvobođenja. Priznati moramo, da se na deželi premalo občuti praznik ujedinjenja, pri čemer imajo svojo zaslugo seveda tudi naši vlastodržci, ki so ne enkrat grešili proti ideji naše narodne države.

Kaj je narodni praznik Amerikancem, Francozom, Italijanom, Čehom itd., ve le oni, ki je videl proslave v teh deželah.

Stopamo v deveto leto svoje svobode. Zdi se nam, da bi bilo v tem letu potrebno pogledati nazaj in zbrati vse, kar se je takrat dogajalo, da leto osore — ob desetletnici — ne bomo stali praznih rok. Dogodki se hitro pozabljajo, ljudje umirajo in to, kar je bilo pred 10 leti, postaja danes že zgodovina. In sicer zelo važen del zgodovine. Naši potomci se bodo zopet in zopet vračali v ta čas, da v njem spoznajo prehod iz svetovnega klanja v novo svobodno državo. Zato bi morali letos obupati spomine in te spomine tudi pisati in zbirati. Drugd so že vsi veliki državniki, vojskovođe, politiki itd. izdali svoje spomine, pri nas je ta memoarna literatura še zelo skromna. Ravno kar smo imeli priliko čitati spomine češkoslovaškega ministra dr. Beneša, ki bodo obsegali v dveh delih 1200 strani. Pri nas čakamo in odlašamo. Tako se bo marsikaj izgubilo in pozabilo. Važni pa niso samo spomini državnikov itd., posebno ker so včasih tudi pristranski, ampak tudi spomini vseh tistih, ki so kjerkoli in kakorkoli delovali in se borili za zmago naše ideje. Naši ča-

sopisi bi morali letos odpreti predale vsem takim spominom, iz njih bi potem nekoč nastala knjiga našega ujedinjenja. Res je, da je marsikaj zabeleženega v naših listih, o marsičem pa se takrat ni smelo pisati in mnogi krajevni dogodki so ostali nezaznamovani. Vse to bi bilo treba letos zbrati in, če se ne najde založništvo, ki bi nam ob desetletnici položilo na književni trg knjigo o našem osvobođenju, bi bilo treba vsaj po malem zbirati in objavljati zapiske o dogodkih pred desetimi leti. Na to je treba misliti sedaj, ko stopamo v jubilejno leto, in naša narodna društva naj bi pri tem sodelovala.

Pri vstopu v deseto leto bo prav, če pogledamo nazaj in bomo morda zapazili, da je še marsikatera misel ostala neizpolnjena, da je še mnogo neizpoljenih obljub in neizvršenih načrtov. Opazili bomo n. pr. da še danes ni v vsaki šolski sobi zemljevida naše narodne države, ker se še ni rodil prosvetni minister, ki bi poskrbel, da bi naše učilnice že same govorile mladini s slikami in kartami o tem, kaj smo bili, kaj smo in kaj hočemo biti. V tem oziru bi se mogli zgledovati po naših zaveznikih Čehoslovakah, ali pa po naših sosedih na jugu.

Naše jubilejno leto bo nekak obračun prvega desetletja. Vemo, da bo precej pasiven — a naj bi obračunal vsaj z glavnimi zaostanki in nedostatki prvih deset povojnih let in naj bi ustvaril boljšo podlago za drugo desetletje.

V tem duhu bi morali letos praznovati 28. oktober. Pridružujoč se te dni prazniku bratske češkoslovaške države, mislimo na to, da je dan 28. oktobra tudi za nas »dan svobode« in da z njim stopamo v deseto leto svoje ujedinjenja.

Ravno to deseto leto bo čas velikih in lepih spominov naših skupnih borb pred 10 leti in treba je, da za jubilej te svoje spomine tudi napišemo. Iz njih bomo spoznali resnico o svojem ujedinjenju in če bomo ob desetem letu vsaj v tem oziru na jasnem, bodo o drugem desetletju onemogočene zmore in potvare, ki so povzročile toliko kriz in težav v teku naših zadnjih let. **Morda se bo potem vendar le pokazalo, kdo je šel ravno pot in komu je bilo »jugoslovenstvo« le krinka, ki si jo je nadeval, kadar mu je kazalo.**

I. L.

KOLINSKA je
vsled svojih dobrin
splošno priljubljena
CIKORIJA

Očetje in sinovi.

(Nekaj o zadevi javne časti — porodice — politike in atentatov.)

Najprej en zgled.

Nekoč sem se vozil po železnici, poleg mene je sedel kmet najboljših let s svojim sinčkom, ki se mu je videlo, da je že izpolnil tisto leto, ko je treba na železnici plačati celo karto. Pride sprevodnik in zahteva vozne listke. »Koliko je star fant?«, vpraša sprevodnik. »Ne vem, koliko je,« odgovori kmet. »Kako da ne veste, saj ste njegov oče?« — »Seveda sem, pa kdo si bo vse zapomnil. Šest jih še ni.« Konduktor ne verjame. »Saj se mu vidi, da je več.« — »Ni ne,« pravi kmet in zardeva, ker se zaveda, da se je zlagal. »Fant mora imeti celo karto.« — »Če pa pravim, da še ni, rojstnega lista ne bom s seboj nosil.« Spotniki gledajo in si mislijo svoje, kmet je v zadregi. »Doplačali boste,« pravi sprevodnik. »Ne bom, pa me naznani.« — Ako je sprevodnik naznanil, je kmet gotovo plačal kazen. Pa je šlo le za nekaj dinarjev. **Pri nas pa imamo ministrskega predsednika, ki pravi, da ne ve, koliko je star njegov sin. Pa ne gre za nekaj dinarjev, ampak za 300 dinarjev na dan.**

Doživeli smo že marsikaj v naši državi, a zdi se, da vedno doživimo lahko še kaj novega. **In tako se je zgodilo, da je ministrski predsednik javno proglasil, da ne ve, koliko je star njegov sin.** V Beogradu krožijo o tem razni več ali manj posrečeni dvotipi, ki pa ne zakrijejo škandala pred svetom. Pravijo, da manjka g. Vukičeviću mlajšemu ravno 9 mesecev do 30 let in da torej gospod ministrski predsednik šteje leta svojega sina od onega trenutka, ko je imel on pri tej zadevi največ opravka... Izgovori, da je krstni list z drugimi dokumenti vred zgorel v Šabcu ob času svetovne vojne, ne drži, ker so vendar še druge listine, ki govore o rojstvu gosp. Vukičevića ml. in končno si je nemogoče misliti, da bi gospod Vukičević, ki je po poklicu profesor, ne vedel, koliko je star njegov sin. In vkljub temu, da je ta gospod oče prav dobro vedel, da še nima 30 let in da krši zakon, ako kandidira, ni nastopil proti temu, ampak je on — ministrski predsednik — skušal na ta način pomagati svojemu sinu do mandata. Ako bi se vse to zgodilo med štirimi stenami in ostalo doma, bi se ne razburjali, ker je končno vseeno, kateri radikal jemlje poslanske dnevnice za svoje brezdelje. Tu pa gre za ugled države in mislimo, da je ta slučaj osamljen v zgodovini. Nekaj družega je tkzv. »diplomatski govor«, ki je lahko izbegavanje resnice, in nekaj družega je laž, ki je ne-

častna za vsakega moža, kaj šele za vodilno politično osebo. Nekaj družega je n. pr. če gospod ministrski predsednik trdi, da pri volitvah ni bilo terorja in nasilja (dasi vsi vemo, da to ni res) in nekaj družega je, če ta gospod javno trdi, da ne ve, koliko je star njegov sin, ker je — zgorel krstni list. Mislimo si n. pr. da bi kaj takega izjavil katerikoli državnik na svetu — kaj bi si mislili o tisti državi. In če bi bil to naveden culukaferški glavar — bi se posmejali in si mislili, da je kaj takega mogoče samo med zamorci. Dogodek je za nas tako sramoten, da je čudno, kako more ostati na krmilu države mož, ki je zagrešil kaj takega. **In vendar — nič se ni zgodilo in čuvarki zakona v naši skupščini so prekršili zakon, Zakaj? Ker gre za sina ministrskega predsednika.** Tako imamo novo afero, ki nam kaže, kam vodijo državo očetje in sinovi. Staremu Pašiču je delal sramoto Rade in zasenčil zarjo njegovih starih dni. Prestiž države in notranji ugled je trpel zaradi družinskih razmer. »Porodica« je postala krilatca, ki nam je razkrivala žrelo korupcije. **Komaj smo se iznebili enega, prihaja že drugi in očetova laž naj pomaga sinu čim prej do politične kariere, kakor da je v politiki ne odločujejo zmožnosti in leta, ampak samo sorodne zveze.**

Daleč smo še od demokracije. Nazadnje bomo prišli tako daleč, da bodo beograjski očetje politiki svoje mladoletne sinove postavljali za poslance, kakor včasih v Rusiji, kjer so bili seržanti in častniki carske garde plemiški sinovi, ki so se še s konjičkami igrali, ali pa v srednjeveškem Rimu, kjer so bili nadebudni mladiči proglašeni za kardinale, preden so odrasli otroškim hlačam. Zato je dogodek v Beogradu, ki ga hočejo nekateri prikriti z neumestnimi izgovori dvakrat značilen in kričeč tako, da bi bil moral, če imamo še kaj časti, gospod Vukičević nemudoma pasti in s svojim nedoletnim sinom zaradi javne laži oditi z javnega pozorišča. **Da se to ni zgodilo, je samo dokaz žalostnih razmer, v katerih živimo in najbolj žalostno pri tem je, da ostaja zaupnik krone mož, ki je moral vsled laži izgubiti spoštovanje in zaupanje vse naše javnosti in inozemstva.** Ako očetje dajejo take zglede, kaj naj pričakujemo od njihovih sinov, protežirancev, ki se skušajo na vse načine spraviti v ospredje političnega življenja, gotovo ne za to, da bi delali v blagor naroda. To dokazujejo že njihove metode. **Skrajni čas je, da združena demokracija pometa s temi očeti in sinovi in da stopijo na**

krmilo države častni in poštenu ljudje.

Atentati, ki se dogajajo zadnji čas, niso samo dokaz sovražstva naših sosedov, ampak imajo tudi svojo drugo plat. Nehte vzbujajo vprašanje: **Zakaj pa je naša država tako sovražena, zakaj ima tako malo prijateljev? Tu bi posebno glede Macedonije, okoli katere se suče naše zunanje vprašanje, lahko odgovorili: da so temu krivi očetje in sinovi, ves sistem, s katerim se drže, da vladajo. Poleg zunanjih bi našli tu nešteto notranjih vzrokov, ki jih je treba odpraviti, a pogoj za to je, da izginejo očetje in sinovi, ki si laste v državi posebne pravice.**

Šmo mnenja, da teh očetov in sinov ter njihovega škodljivega dela ne bo odstranil prečanski blok, ampak le močna združena demokracija.

II.

Cvičkarska politika.

Kucale pune su čaše u zdravje prelepe naše, i zdravica kor je grmeo povrh našeg planeta
ko plamen repače, da če —
Narodni spas
pasti u našu krčmu s neba
jednom za nas.

M. Krleža.

V Zagrebu se je pred par dnevi končal proces, ki je obravnaval poznani čučerski slučaj, kjer so pijani seljaki politizirali in se končno stekli, tako da je ostal na licu mesta mrtev pučkaš Talan. Kakor je sicer s prva izgledalo, da bo za ta proces zavladalo spricho intervencij klerikalnih poslancev in pisanja blagoslovljenega tiska največje zanimanje, tako pa je zbog novih momentov izišli v toku preiskave, javnost prezrla potek obravnave in prešla apatično preko obsodbe. Tež neinteresirani javnosti se bi priključili i mi, da ni baš čučerski slučaj nov sijajen dokaz, da se vodi vsa politična borba v naši državi pri litru vina v gostilnah pod vplivom alkohola.

M. D.

Mizice za pisalne stroje.
THE REX CO., Ljubljana.

LISTEK.

Vidov dan Gavrila Principa.

Višoko nad ostalimi udeleženci pri sarajevskem atentatu se dviga svetli in jasni lik Gavrila Principa. Njegovo ime ni potisnilo imena ostalih udeležencev v ozadje samo radi strela, ki je tako neusmiljeno podrl Franca Ferdinanda, temveč tudi radi tega, ker je polno neke moške in gorde smelosti stopilo naprej obsjano z globoko in močno notranjo odločitvijo, ki se ni toliko pokazala v činu atentata, temveč v vsem držanju Gavrila Principa pred in po usodnim Vidovim dnem.

Kadar se v kavarni ali doma omeni ime Principa, malokdo pomisli, da ta mladenič, ta deček, na dan atentata ni bil niti polnoleten.

Težko je primerjati oni sigurni in moški lik Gavrila Principa, ki se nam predstavlja po vidovdanskem atentatu z onim malim in živlim dečkom, ki je hotel leta 1912. stopiti med komite vojvode Tankosića, a ga je ta odklonil, ker ga je smatral

preslabotnim za komitaša. Kdo more primerjati dva srednješolca Gavrila Principa in Trijka Grabeža, ki sta v beogradski gimnaziji mirno sedela v klopi in poslušala profesorja zgodovine ali francoščine z onima dvema mladcema, ki sta v dežju in viharju prekoračila avstrijsko mejo, oborožena z bombami, municijo in revolverji. Z gotovo deško naivnostjo je Trijko Grabež pri procesu govoril: »On (seljak Jakob Milović) je hodil trideset korakov pred nama, midva pa sva mu sledila brez dežnikov, vsa mokra tako, da sem ponoči mislil, da ne bom mogel več dalje.«

Akoravno je bil Princip mlad, je bil popolnoma gotov svoje stvari. V njegovih odlokih je bilo nekaj čvrstega, ponosnega in hladnega, na dnu njegovega srca pa je vedno ležala neka slovanska dobrosrčnost. Kot reka ponikalnica večkrat pnikne in pride vselej močnejša na dan, tako je Principova topla in dobra narava in ljubav do bližnjega stalno vrela pod njegovo na videz ledeno naravo.

Ne samo nad udeleženci pri atentatu, temveč nad vso Bosno se je razprostiral Gavrilo Princip. Z višine je gledal goste bosanske šume, obdelana polja in bolelo ga je, ko je videl tudi toliko zarobljenih seljakov.

Po prihodu v Sarajevo, kjer se je odločil izvršiti atentat, se je Gavrilo Princip ogibal ljudi, katerim bi po izvršenem činu njegovo prijateljstvo moglo škodovati. Podnevi je običajno popolnoma sam pohajal v okolici mesta, zvečer pa je zavil v malo »vinarsko radno Semiza i sinova«, kjer so se že dolgo časa sestajali člani srednješolske nacionalistične organizacije »Mlada Bosna«. Kencem ulice Kralja Petra, preje Franca Ferdinanda je stala gostilna, ki je že dolgo privlačevala mlade sarajevske intelektualce in nacionaliste. Princip se je napotil v njo, ko se je mrak že spuščal na zemljo. Dolgo se je pred vrati oziral na vse strani, da bi ga kdo ne opazil in nato vstopil.

Selim Semiz ga je ljubil. Često se je dogajalo, da je Princip na pol

nag sedel v »gornji sobi« in malo ogrujen čital, ko je Solim spodaj pral njegovo srajko, katero je nato Gavrilo na pol moko oblekel. Oblekel jo je in jo sušil z onim strastnim ognjem, ki je tako žarko plamtel v njegovih prsih meseca junija 1914.

Princip ni hotel, da bi Semiz, ki mu je napravil že toliko uslug, po izvršenem atentatu kričal ali nedolžen trpel in nastradal. V torek, dne 23. junija so imeli zopet sestanek člani »Mlade Bosne« in tedaj je Princip svetoval Semizu, naj se ta v svoj prid navidezno neprijateljsko obnaša napram nacionalistom, ki so posečali njegovo gostilno. Po anekdoti, katero bomo navedli, moramo spoznati eno najlepših posebnosti Principovega značaja: ljubav ali bolje milosrdje do bližnjega. Princip je skušal v zaroto pritegniti čim manj ljudi: vso križdo je hotel zvaliti nase. Semiza je na jako ginljiv in obenem preračunan način opral vsake sumnje.

V sporazumu s Semizom je vzel iz omare eno steklenico »Vlahova« in jo s svojimi prijatelji izpraznil v

Politiko v naši državi marsikdo ne more razumeti, ki jo opazuje s stališča treznega razmišljanja. Kdor pa pozna našega človeka, ki poseduje gostilnarijo in rešuje pri štefanijah ali četrtih usodo zemlje, ta pa more razjasniti v njej marsikateri sicer čisto nerazumljiv moment. Pri vinu se pri nas kritizira javno delo in ob pritrkavanju čaš vstajajo v glavah pijočih sijajni načrti, ki jih zadene običajno le ta nesreča, da jih njih očetje pozabijo, ko zdravijo po vzoru narodni in partijski blagor prekrokanih nočeh črnega mačka. Vinski

alkoholizem je udaril žalibože le preveč pechat naši notranji politiki in zategadelj stoji danes na mrtvi točki, s katere se ne gane navzlic vsem obetom in zagotovilom političarjev na raznih sestankih in shodih pri pogrnjenih mizah. Tej politiki v znamenju fraklja in štefana pa je potreba napraviti v interesu zemlje konec, ker le na ta način bodo vrženi ob tla razni afanisti in spekulanti, ki so se povzpeli narodu na ledja po tem, ko so ga opili in mu zatemnil razum z alkoholom.

I. Kunc & Co., Ljubljana.

Med stare in solidne firme, o katerih je moči čuti samo dobre in ugodne vesti spada tudi tovarna pletenin I. Kunc & Co. Ljubljana, ki se je naselila takoj po prevratu v starodavni cukrarni. Firma je imela namreč pred prevratom svoje poslovne prostore na Dunaju, kjer je zavzemala med tamošnjo industrijo pletenih vedno prvo mesto. Spričo prevrata pa so smatrali njeni lastniki primernim, da se kot stari Ljubljanci preselijo v svobodno domovino in pod njenim okriljem ter v prosep njenega gospodarstva nadaljujejo s svojim ureditvovanjem. Kupili so v ta namen polovico »cukrarnice« in jo v razmeroma kratki dobi tako temeljito adaptirali v notranjosti, da si danes ne more človek misliti, da so te prostore in solnčne sobane, v katerih poje od zore do mraka stotina in pol strojev nastale iz nekdanjih temnih lukenj, kjer je sanjala in umirala slovenska moderna in klet krompirjevca za manevrov.

O ustroju tovarne je lajku težko pisati. Konstatirati pa more eno, da stoji tovarna na višku in da produkcija blago, ki tolče po kakovosti in izdelavi vsako tujo konkurenco, pa naj bodo potem artikli že pulovri, žemperji, telovniki, šali, kravate. Poleg tega pa ni nič manj važno dejstvo, da je tovarna povsem neodvisna od tujih vplivov tako v kapitalu, kakor v snovanju vzorcev in po kvalifikaciji zaposlenega delavstva, ki je z izjemo štirih moči povsem turodno in v tovarni izučeno, kar moremo beležiti s posebnim zadovoljstvom ravno nacionalisti, ki se borimo proti importiranju nepotrebnih tujerodnih »kvalificirancev«.

Tovarni in firmi želimo spričo tega i za bodoče kar najlepše uspehe v želji, da s pomočjo svojih renomiranih izdelkov in zavednih patriotov povsem izrine iz jugoslovenskih tržišč tuje manjvredno in dražje blago ter ga povsodi zamenja z izdelki, ki nosijo varstveno znamko: »Ikkoll«, kot jo objavljamo v inseratu na prvi strani.

Dopisi.

Trbovlje. Po vseh bridkih eksperimentih so jeli i naši proletarci spoznavati, da so bili ultrarevolucionarni moskovski bratci, ki so šli z ognjem in mečem nad Orjuno, slabši poborniki za njihove narodne pravice. Sestanki in shodi vseh rdečih orientiranih grup in skupinčič dokazujejo, da je trboveljski rudar pričel razumevati, da so bili samo nepretračljivi komunisti oni, ki so omogočili današnji nezlomljivi odpor T. P. D. in njenih slug, ki so ta čas absolutno gospodarji revirjev. Porast glasov narodno orientiranih strank, ki pa imajo marsikaj na vesti, pričča, da je danes v revirjih teren pripraven za širšo akcijo slonečo na konstruktivnem nacionalno socialnem ureditvovanju. Sedaj leži vse samo na teh strankah, da izrabijo moment in temeljito izčistijo teren, ki ga je pripravila Orjuna, katera je podrla v Trbovljah kule komunizma do tal.

Prihod Madžarov v Dolno Lendavo. Le predolgo je to čakanje, že sedmo leto sem, če tudi naše upanje najmanj ne poleže vendar hoče razbiti zvon družbe. Zmenili so se, napravili nekaj obiskov in kupili nove zvonove. Da bodi slovesnost pomembnejša in združene vsaj za nekaj uric prijetno, zaprosili so i Madžari in Madžaroni otvoritev meje na dan dviganja zvonov. In če tudi je bila dobra volja na strani gotovih ljudi, je bila ovira tisti presneti paragraf, ki ga gotovi narodni krogi ne puste gaziti. Za prekoračenje državne meje je vendar potrebno potnih listov in na ljubo nam sovražnih ljudi se pa granica ne sme otvarjati ob nobeni priliki. Slučaj Kobilje, ki

je slovenska vas, je bil vpoštevan in vendar so došli Madžari prinesli za novo cerkev le nekaj papirnatih milijonov, kar znaša v naši valuti 80 dinarjev.

Vso slovesnost dolnje lendavskih gospodov pri prevozu in dviganju zvonov in končno rimsko katoliškem plesu, ki je trajal do 3. ure v jutru, smo gledali Jugoslovenci le od daleč z mislijo, da ni vse tako, kot bi moralo biti. Pogrešali smo Nemetijev avto, katerega bi to pot tako lepo zasedel bivši kolporter »Nep-lapa« in »Naših Novin«.

In njihovega največjega gospoda dr. Nemetija je manjkalo, ki je te dni odjadral po prihodu iz zapora neznano kam. Pogrešali pa smo tudi g. kaplana, ki jo je tudi popihal v deželo falsifikatorjev. Tako izginjajo počasi pa gotovo tja kamor spadatajo! Ne bo dolgo, ko jo zopet popiha kateri teh čez mejo, čim mu postanejo tla prevročja. Z ljudmi, ki so z žulji slovenskega kmeta obogateli pa bo potreben še poseben obračun!

Izsekovanje šume v Prekmurju. Na veleposessvu v Dolnji Lendavi je pričela lesna tvrdka »Našička« z gradnjo nove gozdne železnice v smeri proti Kobilju. Ta tvrdka, ki tudi izsekava veliko Mursko šumo, ima zaposlene kot gozdne inženirje izključno inozemce iz Madžarske. Tudi geometer pri gradnji železnice je došel iz Pešte. Pozivamo inspekcijo dela, da intervenira in omogoči kruh v prvi vrsti domačim ljudem, kakor to dela Madžarska, sicer bi ne prišli njim neljubi židovje ravno v Prekmurje v službo.

Streljačke družine.

Objava Štaba Izv. čete Strelj. družine ljubljanske oblasti. Kot lansko leto, tako bo i letošnje šolsko leto pričela Izvidniška sek. Strelj. družine z rednim delovanjem, ki mora prinesiti uspeh. S strani g. pro-

svetnega in vojnega ministra so bila že izdana tozadevna dovoljenja in odredbe, tako da nam je s tem delo olajšano in bomo lahko vršili svojo nalogo.

izvidniške sekcije, ki so v vseh

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

večjih krajih ljubljanske oblasti organizirane na enak način, ki je slična nemškimi organizacijam nacionalnih izvidnikov (»Pfadfinderjev«), imajo v glavnem namen izvežbati svoje člane v vsem, kar zahteva od njih izvidniška služba in narod sam. Izvidnik Streljačke družine mora biti pripravljen z vsemi in tudi fizičnimi silami braniti v slučaju potrebe čast in svobodo našega naroda. V četo je sprejet vsak dijak-Jugosloven, ki je dorastel fizično in

psihično 16. letom in priznava edinstvo jugoslovenskega naroda in države in ki prijavi svoj vstop zaupniku svojega zavoda, od katerega more vsakdo dobiti potrebne informacije glede članarine, sestankov itd.

Verjemi smo, da bo ta organizacija, ki je edina srednješolska te vrste in s temi cilji v državi, zadoštila težnjam pravih srednješolcev Jugoslovenov, ki hočejo svojemu narodu dobro. Zdravo!

Komandir čete.

Naš pokret.

Radi odhoda v inozemstvo odlagam s sledečo številko glavno uredništvo »Orjuna« in prosim vse prijatelje, da pošiljajo odslej za uredništvo namenjeno pošto naravnost na naslov: Uredništvo »Orjuna«, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Zdravo! D. Verbič. Glavno uredništvo »Orjuna« so prevzeli radi odhoda br. Verbiča trije člani konzorcija, ki pozivajo brate dopisnike, da ga podpro pri njegovem težkem delu in omogočijo nadaljnje izhajanje »Orjuna« z marljivim dopisovanjem.

Slike z razvija prapora Orjuna Gaberje so na prodaj pri Orjuni Gaberje. Posnetki so izpadli prav dobro.

Sresko poglavarstvo je prepovedalo Orjuni Kaštel Sučurac prirediti Praznik žrtve. Kdaj bo že konec različnih prepovedi, s katerimi nas šikanirajo oni, ki jim je dana v roke oblast?

Tiskovna napaka se je vrnila v poročilo o toku in zaključku IV. kongresa Orjuna v Zagrebu, kjer

stoji med sklepi: »Orjuna je samostalna, nacionalna in nepolitična organizacija«, namesto pravilno: »Orjuna je samostojna, nacionalna in politična organizacija«.

Orjuna Ljuskovac v Srbiji razvije v nedeljo, dne 23. oktobra svoj prapor, kot prvi orjunaški barjak v srcu Šumadije. Istočasno z razvijanjem prapora se vrši prva oblastna skupščina Orjun Beogradske oblasti, ki so imele dosedaj komisarja br. inž. Miloša Radojlovića. Sporedno s slavnostjo Orjuna obhaja i mesto Leskovic petdesetletnico osvobodjenja izpod turškega jarma in odkritje spomenika padlim borcem. **Voznja je polovična!**

Orjuna Gaberje pri Celju priredi v soboto, dne 5. novembra t. l. Martinov večer s pestrim sporedom in plesom v vseh prostorih Narodnega doma.

Orjuna Gaberje pri Celju se najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k častnemu uspehu razvija prapora. Posebno pa še Mestni Orjuni Celje za njeno sodelovanje.

Kronika.

Kralj Aleksander je ob priliki svoje šetnje po Beogradu srečal brata predsednika oblastnega odbora Orjuna Šumadije inž. Miloša Radojlovića. Po pozdravu ga je pozval k sebi in sta nato zajedno nadaljevala pot proti Knježevemu spomeniku, od tu pa preko Terazije do Dvora, kjer sta med burnimi ovacijami naroda krenila skozi leva vrata.

Proti kulturni avtonomiji agitirajo po Koroški različni eksponenti nemčurjev. Kakor nas sicer prav malo interesirajo tovrstna protestna zborovanja, tako pa nam je žal, da so na Koroškem še vedno ljudje, ki žive po plebiscitni eri in ki ne vidijo preko planin Koroške in še vedno sanjarijo o nekakem izjemnem položaju Korošcev. Čas pa ubira svojo pot in bo z razvojem dogodkov pregazil one, ki ga še danes ne marajo, ali pa ne morejo doumeti.

Švabčarjenje po Mariboru se je poslednje čase odkar uživajo mariborski nemčurji dobrohotno pokroviteljstvo radikalno-klerikalcev znatno pojačilo, tako da je danes čuti po Mariboru skoro več nemščine kot slovenščine. Dognali pa smo, da tvorijo 80% teh švabčarčevičev zgolj

Slovenci, ki imajo podedovani greh, da raje govore v vsakem drugem jeziku, nego v materinščini. To navado pa bomo v smislu naših tradicij Bodočnost Italije leži v zraku pravi duce, ki napoveduje, da bo drugo leto razpolagala Italija skupno s tritisoč letali, in sicer bo od teh tisoč stalno v službi, dva tisoč pa v rezervi. Kakšno pa je stanje naše avijatičke?

Poštno upravo prosimo, da naj poskrbi za to, da bo »Orjuna« ob primernem času dostavljena njenim naročnikom v Ljubljani, ker sprejemamo njihove pritožbe, da se jim dostavlja list šele v ponedeljek, da siračno je izročeno pošti že v petek popoldne.

cij jeli zopet izganjati, pa makar z birmanjem. Maribor je slovenski in kdor tega ne mara pojmiti z lepa, mora potem pripisati posledice svoje ponižujoče pasivnosti sanjemu sebi.

Na vprašanja, čemu ne reagiramo na posamezne napade v razrednem časopisju pribijamo, da nas ni več volja spuščati se zavoljo topoglavosti poedinih voditeljev proletariata v borbo z njim. Orjunaši imamo mnogo hvaležnejšega in koristnejšega dela, kakor biti boj s senilnimi prvoboritelji mas, ki bodo morale prej ali slej izpregledati same, da s sedanjimi devizami ne bodo izvojevale respekta in zmago nad vladajočo kasto kapitalizma. Legitimacija borcev proti izrastkom kapitalizma bodi ne priseganje na evangelij kremenjskih apostolov, nego dokaz resničnega dela, katerega ne vrše samo manušni, nego tudi duševni delavci, ki jih je mogoče v tej zemlji mirne duše prištevati med najbolj eksploatirane sloje naroda!

Vprašanje naših narodnih manjšin je pobudilo na konferenci Sveta mednarodne unije za Društvo narodov, ki se je vršila v Sofiji, vseobčo pozornost. Memorandum o trpljenju naših rojakov pod Savojsko zvezdo je ustvaril splošno mnenje, da se godi med vsemi narodnimi manjšinami na svetu vsekakor gotovo najslabše jugoslovenskim v Italiji. Odmev tega mnenja je bil enodušen nastop vseh predstavnikov proti Italiji, katere delegat je namesto opravičila ali negiranja dejstev iznešenih v memorandumu, ogorčeno prepovedal vsako diskusijo o slovenskih narodnih manjšinah v Italiji ter zagrozil, da z italijansko delegacijo ostentativno zapusti zasedanje, ako se nadaljuje tretiranje tega vprašanja. Ta nastop je še samo podkrepil nerazpoloženje proti Italiji, ki ni bila pognana čisto v kot samo zbog taktičnosti naše delegacije, ki je po tej italijanski izjavi konstatirala, da pristane Jugoslavija na vsako diskusijo o položaju »jadnih Italijanov v Dalmaciji«, ako Italijani pristanejo na istočasno diskusijo o položaju slovenskih narodnih manjšin v Italiji in da odstopa zaenkrat od nadaljnje diskusije v interesu Unije.

Na ta način si je Jugoslavija priborila zopet lepo moralno zmago nad Italijo, ki bo imela še gotovo priitko zagovarjati svoje postopanje z narodnimi manjšinami.

Kadar je narod v celoti oborožen in prežet ideje, da brani svojo svobodo — potem je nepremagljiv. Napoleon.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15. letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn. Dürkopp, Kayser, Styria, Waffner (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke! Cenike franco in zastoj.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

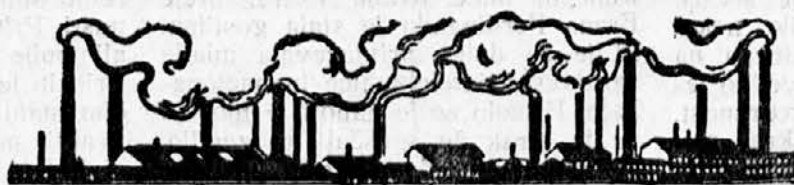
Je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najprejstejše do najmodernejše. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvni tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole

Risanke, dnevniki in beležnice.

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24